

Karianne fikk ny nyre og bukspyttkjertel – og reddet livet

Den som ga organene, er min helt

LITE ENERGI: Før hun fikk nye organer, var Karianne energiløs og mistet ofte bevisstheten.

Etter flere år som diabetes-syk fikk Karianne Viken (36) fra Oslo transplantert en nyre og bukspyttkjertel. – Den som ga organene, er en helt. For han reddet nok livet mitt, sier hun.

HJEMMETREPORTASJE
Tekst: Guri Haram Foto: Svein Brimi

Karianne Viken har hatt diabetes type 1 helt siden hun var fem år gammel, og da hun ble 25 år, begynte hun å merke senvirkninger av sykdommen. Øyeskadene kunne utbedres med laser og kontaktlinser. Verre var det at nyrene begynte å svikte. Helsen ble stadig dårligere, og for fem år siden fikk hun beskjed om at hun måtte transplantere nye organer for å overleve.

–Jeg tok nok ikke nyresvikten seriøst før jeg fikk den beskjeden. Jeg hadde ikke trodd det var så farlig, sier hun.

Karianne hadde hatt store problemer med å kontrollere sin diabetes. Hun merket for eksempel ikke at hun fikk føling. Før hun visste ordet av det, kunne hun få et anfall som endte med at hun mistet bevisstheten. Det kunne skje flere ganger daglig, eller midt på natten. Til og med i familieselskap kunne Karianne sitte og prate og ha det hyggelig, og så plutselig miste bevisstheten.

Sykdommen tvang Karianne

til å slutte i jobben som bestyrer for en stor barnehage med 120 barn. Immunforsvaret hennes var så svekket at hun ble rammet av alle infeksjoner hun var i nærheten av, og da var jo ikke en barnehage det rette stedet å være for henne.

Da hun ble «arbeidsledig», skaffet hun seg hunden Tjorven. Uten jobb å gå til trengte hun selskap i hverdagen, mens hun ventet på å nå førsteplassen i donorkøen.

–Det er rart å skulle vente på at noen skal dø for at man selv skal kunne leve videre, forteller Karianne. –Det var nervepirrende. Jeg torde nesten ikke å gå på toalettet uten å ha med telefonen. Det verste var de periodene

hvor jeg hadde en eller annen infeksjon. For når jeg var syk, ble jeg tatt av donorlisten til jeg ble bra igjen. Det trakk ut ventetiden, forteller hun.

Karianne måtte gå til dialyse to ganger i uken. Da lå hun koblet til en datamaskin som pumpet blodet rundt, og renset avfallsstoffer. Men maskinen renset også ut stoffer kroppen trenger, og det gjorde at hun hele tiden måtte ta en rekke forskjellige medisiner. I tillegg brukte hun insulinpumpe. Hun var veldig sliten, og alt føltes som et ork.

–Det hendte til og med at jeg måtte ta en pause mens jeg dusjet, fordi det var for slitsomt, forteller hun.

Fant en donor

Kariannes mor, Kari Viken, var bekymret for datteren, og tilbød henne en av sine egne nyrer. Men Karianne ville ikke ta imot.

–Karianne ventet jo på bukspyttkjertel også, og ville så gjerne få transplantert den samtidig. I tillegg var det presset: Skulle det gå dårlig med meg på grunn av transplantasjonen, ville hun føle skyld for det etterpå, forteller Kari, og fortsetter:

–Hun var jo ikke på dødens rand. Hadde det vært tett innpå

◀**STING:** Karianne ble sydd igjen, både på innsiden og utsiden. Nå har hun tre nyrer i kroppen i tillegg til en ny bukspyttkjertel. Arret på magen er hun bare stolt av. –Det viser at jeg fikk en gave fra en fremmed, sier hun.

SELSKAP: Nå kan matmor gå turer med hunden Tjorven, som hun skaffet seg mens hun satt hjemme og ventet på donor. Den er en bichon frisé, som er kjent for å være meget vital, livlig og glad, med en god porsjon vilje. Kanskje ikke ulikt eieren?

Karianne fikk ny nyre og bukspyttkjertel

Interessert?
Vil du vite mer
om organdonasjon?
Besøk nettsiden:
www.organdonasjon.no

tok, har trolig reddet flere liv. Jeg oppfordrer derfor alle til å skaffe seg donorkort, og snakke med sine nærmeste om holdningene til organdonasjon. Det vil gjøre det lettere for pårørende å ta avgjørelsen om donasjon, dersom en ulykke skulle oppstå, sier hun.

Ble helt frisk

Allerede neste morgen våknet Karianne med følelsen av å være frisk. Hun hadde ligget nesten ni timer i narkose, og hadde sorte sting nedover magen. En ny nyre og bukspyttkjertel var på plass. Og best av alt: Diabetesen var

borte. Nå produserer kroppen selv insulin.

I tiden med nyresvikt måtte Karianne holde seg unna en rekke matsorter, blant annet jordbær. På Rikshospitalet feiret hun med jordbær til frokost.

To dager etter operasjonen

Tre barn med diabetes

Moren til Karianne, Kari Viken (67), har fått føle diabetes-sykdom på kroppen, selv om hun ikke har sykdommen selv.

–Jeg har fire barn med mannen min, og tre av dem har diabetes. Men Karianne er hardest rammet. Først fikk den ene sønnen vår det. Men da Karianne fikk det fem år senere, innså jeg alvoret. Jeg tror jeg gråt i ett år over det. For to år siden fikk lillebroren det, i voksen

alder. Men det er ikke det samme som å ha diabetes som barn; han ordner opp med det selv. Særlig når de er små, er det nesten så en må se til dem hele tiden. Plutselig blir de bleke og skjelver og detter over ende.

En natt da Karianne var liten, falt hun ut av sengen med skum rundt munnen. Hun hadde lekt så voldsomt i et barneselskap. Minnene om diabetes ligger der

sammen med alle gledene, forteller moren.

For noen år siden gikk Karianne i dyp koma som varte i ni timer.

–Karianne skulle møte naboen, men møtte ikke opp. Heldigvis ble det reagert, og noen kom seg inn i leiligheten hvor hun ble funnet bevisstløs.

Til alt hell gikk det bra, og hun slapp unna uten noen men, sier Kari.

◀MOR OG DATTER:

–Det er ikke bare jeg som har fått livet i gave. Mamma fikk et nytt liv etter at jeg ble frisk. Hun har hatt mange våkenetter på grunn av meg, forteller Karianne.

–Jeg kunne gitt henne hele kroppen min, bare hun ble frisk, sier mamma Kari.

kjente hun seg så full av energi som hun ikke kunne huske å ha vært tidligere. Allerede etter ni dager ble hun utskrevet.

Donoren og hun hadde vært full match. En ny tid begynte. Hjemme kunne Karianne gå i trapper uten store anstrengelser, og om vinteren kunne hun måke snø.

På nyttårsaftnen hadde hun en bekymringsfri kveld med venner og et glass champagne. Det var første gang hun ikke trengte å tenke på blodsukkeret.

Det er ikke bare Karianne som merker forandringene. Også venner og familie kan nå slappe av og slippe å engste seg når de ikke får tak i henne.

–Karianne er enestående. Hun er født som en solstråle. Selv med alt hun har vært gjennom på grunn av sykdommen, har hun bevart humøret. Det er godt for oss alle at vi slipper å være engstelige, sier Kari.

Karianne forteller at hun trives med sitt nye liv. Nå kan hun gå mange turer med hunden, og hun er tilbake i jobb som leder i en barnehage.

–I dag tar jeg et par immun-dempende tabletter om morgenen og kvelden, for ikke å avstøte de nye organene, og det er alt!

Organene jeg fikk, er skattene mine, og jeg vil takke de pårørende for dem. Avgjørelsen de tok, gir slike som meg en ny sjanse.

Nå nyter jeg hver dag som kommer. Jeg setter mer pris på dem enn før, sier Karianne Viken. –Det er jo hverdagene som er livet. ◆

hjemmet@bm-media.no